

Remissvar till Utkast till lagrådsremiss ”Skärpta krav för offentliga biträden och höjda kompetenskrav för tolkar i migrationsärenden”

7. Tolkning och översättning i migrationsprocessen

Rättstolkarna ställer sig positiva till att myndigheten, om det är möjligt, ska anlita en tolk som är auktoriserad.

Rättstolkarna anser att tillägget ”i annat fall” kan i nuvarande formulering uppfattas som missvisande. Till skillnad från domstolsprocesser där auktoriserade tolkar ska användas i alla mål med undantag för de fall där sådana inte finns att tillgå¹, har kravet på auktoriserade tolkar snävats in i migrationsprocessen. Eftersom det i första meningen redan finns en begränsning avseende de situationer där en auktoriserad tolk ska användas, kan tillägget ”i annat fall” åsyfta inte bara de fall där en auktoriserad tolk inte finns att tillgå, utan också tolkas motsatsvis och innebära att i alla andra situationer utom ”där offentligt biträde kan komma i fråga”, finns det ingen anledning att överväga användandet av en auktoriserad tolk, utan i dessa situationer ”ska en annan lämplig person anlitas”. Således innebär det att auktoriserad tolk får användas uteslutande i ”de fall där offentligt biträde kan komma i fråga”.

Rättstolkarna anser också att ”brist på tolkar i vissa språk”² inte kan läggas till grund för utformning av lagstiftning. Brist på tolkar är relativ³. Brist på tolkar är en tidsbestämd faktiskt omständighet som kan förändras. Enligt Kammarkollegiets rapport är det myndigheternas efterfrågan på auktoriserade tolkar som styr tillväxt eller minskning av auktoriserade tolkar⁴. Det är också myndighetens efterfrågan på auktoriserade tolkar som utgör incitament för fler tolkar att genomgå utbildning och avlägga Kammarkollegiets auktorisationsprov. I sin rapport konstaterar Kammarkollegiet att ”granskning av myndigheternas tolkanvändning visar att vissa myndigheter, inte minst Migrationsverket, föredrar att beställa tolkar utan

---

¹ jmf RB 5 kap. 6§ 2 st.

² Se Utkast till lagrådsremiss ”Skärpta krav för offentliga biträden och höjda kompetenskrav för tolkar i migrationsärenden”, s.50, 3 st., 3 men.

³ Kammarkollegiet, Rapport ”Fler auktoriserade tolkar - vägen dit”, 2017, Dnr 1.1-02385-2017.

⁴ Kammarkollegiet, Rapport ”Tolkanvändning i staten – så skapar bristande kvalitetskrav brist på auktoriserade tolkar”, 2017, 1.1-04774-2017.

auktorisation till många av sina ärendetyper. [...] En sådan praxis riskerar att lämna inte bara auktoriserade, utan också utbildade tolkar utan uppdrag.”⁵

Enligt Kammarkollegiets senaste rapport är det flera stora myndigheter som avropar enbart 7% auktoriserade tolkar för sina uppdrag⁶, vilket sannolikt beror på ”prisskillnader och högre andel utbildade tolkar på marknaden”. Att myndigheter väljer bort auktoriserade tolkar av kostnadsskäl kan inte heller anses främja tillväxten av kompetent arbetskraft enligt Kammarkollegiet. Därför är det olämpligt att utforma lagstiftning som styr myndighetens möjligheter att avropa auktoriserade tolkar utifrån en dynamisk faktor som tillgång på tolkar vid en viss given tidpunkt.

Rättstolkarna menar att formuleringen ”en annan lämplig person” är för vag. Personen bör vara en utbildad tolk och i annat fall ha dokumenterad erfarenhet.

Yrkesorganisationen Rättstolkarna,

Stockholm, den 13 februari 2025

---

⁵ Kammarkollegiet, Rapport ”Tolkanvändning i staten – så skapar bristande kvalitetskrav brist på auktoriserade tolkar”, 2017, s. 35.

⁶ Kammarkollegiet 2024-12-13, “Förslag på hur den statliga kontrollen och kvalitetsbedömningen av tolkar som arbetar i det offentliga kan öka”, s.5., Dnr 1.1-6004-2024.